

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

POWIAT BOCHEŃSKI
SKARBNICA MOŻLIWOŚCI

Prowadzenie w roku 2018 na terenie powiatu bocheńskiego
dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w miejscowości Drwinia i Lipnica Murowana
Zadanie jest finansowane ze środków budżetu państwa

PORADNIK INTERNETOWY

„NAJCZĘSCIEJ ZADAWANE PYTANIA” - PRAWNIK ODPOWIADA

materiał został opracowany w ramach zadania publicznego pn. „Prowadzenie w roku 2018 na terenie powiatu bocheńskiego dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w miejscowości Drwinia i Lipnica Murowana” realizowanego przez Stowarzyszenie „Rodzina Kolpinga w Bochni” na podstawie umowy nr OR 273.21.2017 zawartej w dniu 19 grudnia 2017 r. z Powiatem Bocheńskim

PRAWNIK ODPOWIADA CZ. 1 – DŁUG WOBEC BANKU

Mam dług wobec banku, czy w związku z „likwidacją BTE” mogę liczyć na umorzenie postępowania egzekucyjnego?

Wobec stwierdzenia wyrokiem **Trybunału Konstytucyjnego** z dnia 14 kwietnia 2015 r. (sygn. akt P45/12) niekonstytucyjności przepisów ustawy Prawo bankowe, na mocy których banki miały możliwość wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych (tzw. BTE), przepisy te zostały uchylone z dniem 27 listopada 2015 r. Wszystkie jednak BTE, którym sądy nadały klauzulę wykonalności do 26 listopada 2015 r., pozostają niestety w mocy, a co za tym idzie, może być na ich podstawie nadal prowadzona egzekucja z wniosku banku. Nie zmienia to jednak faktu, że w interesie dłużnika – pomimo prowadzonego już postępowania egzekucyjnego – pozostaje dokładne przyjrzenie się treści BTE, bo te – jak pokazała dotychczasowa praktyka – zawierały często w swej treści nieścisłości. W takich zaś przypadkach możliwym jest wystąpienie do sądu z pozwem o pozbawienie wykonalności takiego tytułu i co za tym idzie umorzenie egzekucji prowadzonej z wniosku banku.

Podstawa prawna:

1. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygn. akt P 45/12.
2. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe.
3. Kodeks postępowania cywilnego (art. 840).

PRAWNIK ODPOWIADA CZ. 2 – ZAWIESZENIE WŁADZY RODZICIELSKIEJ

Zawieszenie władzy rodzicielskiej

Obok pozbawienia władzy rodzicielskiej oraz jej ograniczenia, jest to kolejna instytucja prawa rodzinnego, która wiąże się z ingerencją sądu opiekuńczego w wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnim.

Istota zawieszenia władzy rodzicielskiej polega na tym, iż wynikające z niej prawa i obowiązki rodziców nie przestają istnieć, lecz przez pewien czas nie mogą być (przed jednego z nich bądź oboje) wykonywane.

Art. 110 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego stanowi, iż zawieszenie władzy rodzicielskiej może, ale nie musi być obligatoryjnie orzeczone przez sąd w razie wystąpienia przesłanki „*przemijającej przeszkody*” w wykonywaniu władzy rodzicielskiej. W każdym przypadku sąd

opiekuńczy indywidualnie bada całokształt okoliczności sprawy, a zwłaszcza czy dobro dziecka przemawia za zawieszeniem władzy rodzicielskiej.

Uznaje się, iż przeszkodą przemijającą jest taka, co do której można przewidywać, iż przestanie ona istnieć i co ważniejsze, że ustanie w niezbyt odległym czasie. Nadto, przeszkoda ta musi istnieć wyłącznie po stronie rodziców, nie zaś dziecka. Co istotne, nie musi być to sytuacja zawiniona przez któregokolwiek z rodziców, lecz musi mieć charakter obiektywny.

Przykładowo, co do zasady, za przemijającą przeszkodę uznaje się pobyt rodzica w więzieniu (lecz nie wieloletni, taki zwykle jest uznawany za przeszkodę trwałą), dłuższy zagraniczny wyjazd jednego z rodziców, albo ciężką chorobę wymagającą dłuższej hospitalizacji.

W przypadku zawieszenia władzy rodzicielskiej obojga rodziców, wobec wyłączenia ich od sprawowania władzy rodzicielskiej, sąd opiekuńczy ustanawia dla małoletniego opiekę prawną.

Należy pamiętać, iż w razie ustania przemijającej przeszkody, która stanowiła podstawę orzeczenia o zawieszeniu władzy rodzicielskiej, władza ta nie odnawia się automatycznie. Należy złożyć do sądu wnioski o uchylenie postanowienia o zawieszeniu władzy rodzicielskiej. Takie orzeczenie, wobec treści §2 art. 110 kro sąd jest obowiązany wydać. Nie może przy tym badać, czy uchylenie zawieszenia jest celowe, lecz czy przyczyna orzeczenia zawieszenia ustała. Jednak mimo stwierdzenia ustania tej przyczyny sąd nie uchyli zawieszenia, jeżeli ustali istnienie innej przemijającej przeszkody, która nie występowała w czasie orzekania zawieszenia władzy.

Możliwym jest także wszczęcie z urzędu postępowania w przedmiocie władzy rodzicielskiej, jeżeli sąd opiekuńczy uzna, że ingerencja w tę władzę jest niezbędną.

Podstawa prawna: art.110 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego

Stan prawny: na dzień 22.02.2018 r.

PRAWNIK ODPOWIADA CZ. 3 – KILKA SŁÓW O MEDIACJI

CZYM JEST MEDIACJA?

Mediacja to, obok negocjacji i arbitrażu, jedna z metod tzw. **alternatywnego rozwiązywania sporów**.

Sąd może skierować strony postępowania sądowego do mediacji **za ich zgodą**. Obecnie sądy coraz częściej nakłaniają strony do takiej formy rozwiązania ich sporu. Mediacja może zostać wszczęta na każdym etapie postępowania, nawet przed sądem drugiej instancji.

KIM JEST MEDIATOR?

Mediator to osoba posiadająca kwalifikacje i doświadczenie (wymagane odpowiednimi przepisami), która została wpisana na listę stałych mediatorów prowadzoną przez Sąd Okręgowy w lub na listę mediatorów, np. Centrum Mediacji przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Krakowie. Najczęściej funkcję tę pełni radca prawny, sędzia w stanie spoczynku, psycholog. Mediator nie jest sędzią ani pracownikiem sądu.

Mediator przy prowadzeniu mediacji jest **bezstronny**. Ponadto, jest on zobowiązany do zachowania **w tajemnicy** faktów, o których dowiedział się w związku z prowadzeniem mediacji, mediator nie może także zeznawać co do tych faktów jako świadek.

JAK PRZEBIEGA MEDIACJA?

Po skierowaniu przez sąd, mediator prowadzi mediację, wykorzystując różne metody zmierzające do polubownego rozwiązania sporu. Jego zadaniem jest wspieranie stron w formułowaniu propozycji ugodowych. Jeżeli taka jest wola stron, mediator może zaproponować im swoją wizję rozwiązania ich sporu. Jego propozycje **nie** są jednak dla stron **wiążące**.

Postępowanie mediacyjne jest **niejawne**.

Jeżeli mediacja zakończy się sukcesem, strony podpisują przed mediatorem ugodę, która następnie jest zatwierdzana przez sąd. Ma ona zatem moc prawną wyroku, a w razie potrzeby może być także egzekwowana w drodze egzekucji komorniczej.

JAKIE SĄ ZALETY MEDIACJI?

1. Mediacja jest dobrowolna.
2. Strony mogą wybrać osobę mediatora.
3. Mediacja jest tańsza niż proces sądowy.
4. Mediacja jest szybsza niż proces sądowy.
5. Strony, które zawarły ugodę, zwykle dobrowolnie jej przestrzegają.

PRAWNIK ODPOWIADA CZ. 4 – CZY MOŻNA ODWOŁAĆ DAROWIZNĘ

CZY MOŻNA ODWOŁAĆ DAROWIZNĘ

Przez umowę darowizny darczyńca zobowiązuje się do bezpłatnego świadczenia na rzecz obdarowanego kosztem swego majątku.

Stronami umowy darowizny są darczyńca oraz podmiot, względem którego darczyńca zobowiązuje się do bezpłatnego świadczenia na rzecz obdarowanego.

Nieodpłatność darowizny powoduje, że umowa ta jest zawierana często między osobami bliskimi, które łączą silne więzi emocjonalne.

Przepisy Kodeksu cywilnego dopuszczają możliwość odwołania darowizny.

Darczyńca może odwołać darowiznę jeszcze niewykonaną, jeżeli po zawarciu umowy jego stan majątkowy uległ takiej zmianie, że wykonanie darowizny nie może nastąpić bez uszczerbku dla jego własnego utrzymania odpowiednio do jego usprawiedliwionych potrzeb albo bez uszczerbku dla ciążących na nim ustawowych **obowiązków alimentacyjnych**.

Uprawnienie darczyńcy do odwołania darowizny, która jeszcze nie została wykonana, jest uzależnione od zmiany stanu majątkowego darczyńcy. Zmiana stanu majątkowego darczyńcy tylko wtedy może uzasadniać odwołanie darowizny na podstawie art. 896 KC, gdy nastąpiła w okresie między zawarciem umowy darowizny a przed jej całkowitym wykonaniem.

Troszkę inaczej wygląda sytuacja w przypadku darowizny już wykonanej. Przepisy stanowią, że darczyńca może odwołać darowiznę nawet już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności.

Na obdarowanym spoczywa moralny obowiązek wdzięczności, który powinien być realizowany między innymi poprzez świadczenie pomocy, gdy sytuacja darczyńcy tego wymaga. Sam jednak brak okazywanej w taki sposób wdzięczności nie jest jednak przesłanką wystarczającą do odwołania darowizny na podstawie art. 898 § 1 Kodeksu cywilnego.

Rażąca niewdzięczność, będąca przesłanką warunkującą możliwość odwołania wykonanej darowizny, jest klauzulą generalną. Ważne jest, że niewdzięczność może być stwierdzona dopiero po uwzględnieniu całokształtu okoliczności dotyczących zarówno obdarowanego, jak i darczyńcy.

W orzecznictwie zostało zaprezentowane stanowisko, zgodnie z którym jako rażąca niewdzięczność może być potraktowane zachowanie obdarowanego, które, oceniając rzecz rozsądnie, musi być uznane za wysoce niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę. Nie chodzi bowiem o zwykłe konflikty, lecz rozmyślne działanie mające charakter zamierzonych nieprzyjaznych aktów.

Przesłanka niewdzięczności w stopniu rażącym ma kwalifikowany charakter, odnoszący się do zachowań, które oceniając rozsądnie, przy uwzględnieniu miernika obiektywnego i subiektywnego, muszą być uznane za wysoce niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę. Jako kryterium pomocne w ocenie zachowania obdarowanego wskazuje się dobre obyczaje w konkretnym środowisku oraz zwyczajowe relacje między obdarowanym a darczyńcą.

Jak odwołać darowiznę?

Do odwołania darowizny uprawniony jest darczyńca oraz jego spadkobiercy. Jeśli chodzi o tych drugich to spadkobiercy darczyńcy mogą odwołać darowiznę z powodu niewdzięczności tylko wtedy, gdy darczyńca w chwili śmierci był uprawniony do odwołania albo gdy obdarowany umyślnie pozbawił darczyńcę życia lub umyślnie wywołał rozstrój zdrowia, którego skutkiem była śmierć darczyńcy.

Odwołanie darowizny następuje poprzez złożenie obdarowanemu oświadczenia na piśmie o odwołaniu darowizny.

Należy zaznaczyć, że samo oświadczenie nie powoduje, że zostaje przywrócony pierwotny stan własności przedmiotu darowizny. Oznacza to, że samo złożenie oświadczenia na piśmie nie wystarczy. Dlatego oprócz oświadczenia darczyńcy o odwołaniu darowizny obdarowany powinien w drodze umowy przenieść własność przedmiotu darowizny z powrotem na darczyńcę. Jeżeli obdarowany odmówi przeniesienia przedmiotu umowy na darczyńcę, darczyńca powinien złożyć do sądu pozew o zobowiązanie obdarowanego do złożenia oświadczenia woli o przeniesienie przedmiotu umowy z powrotem na darczyńcę.

Odwołanie darowizny wiąże się z zachowaniem określonego w przepisach terminu. Darowizny nie można odwołać po upływie roku od dnia, w którym darczyńca dowiedział się o niewdzięczności obdarowanego. Zatem w przypadku darowizny wykonanej, jej odwołanie możliwe jest w ciągu roku od dnia, w którym darczyńca dowiedział się o dokonanej przez obdarowanego akcie niewdzięczności.

Niniejszy artykuł został opracowany na podstawie:

1. Ustawy z dnia z dnia 23 kwietnia 1964 r. „ Kodeks cywilny” . (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 459)
2. SN z 7.5.2003 r., [IV CKN 115/01](#), Legalis
3. SN z 4.2.2005 r., [I CK 571/04](#), Legalis
4. SN z 7.5.2003 r., [IV CKN 115/01](#), Legalis
5. SA Białystok z 8.09.2017 r., I ACa 226/17
6. SA Katowice z 24.03.2017 r., [I ACa 1230/16](#)

PRAWNIK ODPOWIADA CZ. 5 – UMOWA POŻYCZKI zawierana pomiędzy osobami bliskimi Cz. I

UMOWA POŻYCZKI zawierana pomiędzy osobami bliskimi Cz. I

Bardzo często zdarza się, że umowę pożyczki zawierają osoby, które są w bliskich relacjach i zazwyczaj w takich sytuacjach nasuwa się pytanie czy spisać taką umowę czy sama deklaracja zwrotu wystarczy.

Ważnym jest, że umowa pożyczki należy do kategorii umów konsensualnych. Oznacza to, że aby ją skutecznie zawrzeć, potrzebne jest jedynie zgodne oświadczenie stron.

Jednakże z uwagi na to, że „umowy zawiera się na czas wojny a nie pokoju”, warto troszkę przybliżyć umowę pożyczki uregulowaną w kodeksie cywilnym.

Umowę pożyczki określają przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. „Kodeks cywilny” (Dz. U. z 2017 r. poz. 459 t.j.).

Umowa pożyczki jest podstawową i najprostszą czynnością kredytową.

Warto wskazać, że umowa pożyczki jest przedmiotem licznych przepisów szczególnych, bowiem jak zostało to wyliczone obowiązuje co najmniej 300 aktów normatywnych oraz umów międzynarodowych dotyczących pożyczek.

Zgodnie z przepisami przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

O ile umowa nic innego nie stanowi, **przeniesienie własności przedmiotu umowy pożyczki** może nastąpić w każdy dowolny, prawem przewidziany sposób, byleby pożyczkobiorca uzyskał możliwość swobodnego dysponowania tym przedmiotem (wyr. SA w Białymstoku z 9.4.2015 r., [I ACa 996/14](#), Legalis).

Jeśli chodzi o pieniądze, spełnienie **świadczenia dającego pożyczkę** może nastąpić w różny sposób np. może polegać na wydaniu gotówki czy dokonaniu przelewu bankowego. Ważne jednak jest to, że wydanie przedmiotu pożyczki następuje z chwilą rzeczywistego uzyskania gotówki przez biorącego pożyczkę.

Bez zastrzeżenia **obowiązku zwrotu** nie ma umowy pożyczki (wyr. SN z 8.12.2000 r., [I CKN 1040/98](#), Legalis; wyr. SA w Poznaniu z 20.9.2006 r., I ACa 394/06, niepubl.). Istotą umowy pożyczki jest to, że pożyczona kwota musi być zwrócona (wyr. SA we Wrocławiu z 6.2.2013 r., [I ACa 1404/12](#), Legalis).

Przedmiotem umowy pożyczki mogą być wszelkie **rzeczy ruchome oznaczone co do gatunku oraz pieniądze**.

Pożyczka może dotyczyć **pieniędzy** polskich pozostających w obiegu, a także pieniędzy zagranicznych.

Dla ważności umowy pożyczki do 1000 zł. nie jest wymagana forma szczególna.

Natomiast umowa pożyczki, której wartość przekracza 1000 złotych, wymaga zachowania tzw. formy dokumentowej.

Do zachowania dokumentowej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci dokumentu, w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie. Dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią, w szczególności np. e-mail (wysłany bez bezpiecznego podpisu elektronicznego), faks, SMS lub MMS, wiadomość wysłana za pomocą komunikatora internetowego, nagranie audio itp.

W razie sporu między stronami umowy pożyczki w kwestii wykonania umowy, stosownie do **art. 6 KC ciężar udowodnienia** wydania pożyczkobiorcy przedmiotu pożyczki spoczywa na dającym pożyczkę, natomiast na biorącym pożyczkę spoczywa ciężar udowodnienia jej zwrotu (wyr. SN z 5.3.2002 r., **I CKN 1086/99**; wyr. SN z 6.7.2012 r., **V CSK 394/11**, Legalis).

Jeżeli termin zwrotu pożyczki nie jest oznaczony, dłużnik obowiązany jest zwrócić pożyczkę w ciągu sześciu tygodni po wypowiedzeniu przez dającego pożyczkę.

Roszczenie biorącego pożyczkę o wydanie przedmiotu pożyczki przedawnia się z upływem sześciu miesięcy od chwili, gdy przedmiot miał być wydany.

Materiały do artykułu zaczerpnięto z Komentarza do Kodeksu Cywilnego pod. Red. Dr hab. Konrada Osajdy 2018, wyd. 18 oraz Orzecznictwa Sądów Polskich.

PRAWNIK ODPOWIADA CZ. 5 – UMOWA POŻYCZKI c.d.

pożyczki c.d.

Odsetki

W ujęciu Kodeksu cywilnego umowa pożyczki jest umową **darmą** (grzecznościową) i wtedy zbliża się swym charakterem do umowy użyczenia (**art. 710 k.c.**). Umowa ta może jednak zostać zawarta **pod tytułem odpłatnym**. W tym przypadku świadczenie biorącego pożyczkę polega zwykle na zapłacie odsetek (**art. 359 k.c.**), ale także odsetek pobieranych w rzeczach oznaczonych tylko co do gatunku, jeśli były one przedmiotem umowy, zezwoleniu na korzystanie z rzeczy, udziale w zysku osiągniętym przez biorącego w związku z używaniem przedmiotu pożyczki^[1]

Przez odsetki rozumie się zwykle **wynagrodzenie za korzystanie z cudzych pieniędzy lub rzeczy oznaczonych co do gatunku**. Odsetki, jako dochód od kapitału, powinny być zgodne z funkcją, jaką pełnią odsetki, czyli refundować wierzycielowi spadek wartości pieniądza i dawać dochód, jaki wynikałby z przeciętnej lokaty lub inwestycji pieniężnej w okresie, w którym Umowa korzysta się z pieniędzy, nawet po terminie ich zwrotu.[2]

Odsetki tzw. kapitałowe należne są za czas od powstania zobowiązania do jego wymagalności, jako wynagrodzenie za korzystanie z cudzych pieniędzy. Wskazać także trzeba, że przepisy kodeksu cywilnego o umowie pożyczki nie przewidują roszczenia o odsetki kapitałowe. Do powstania takiego roszczenia konieczne jest stosowne i jasno określone postanowienie umowne, świadczy o tym art. 359§ 1 kodeksu cywilnego, który stanowi, że odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu.

Od tego rodzaju odsetek należy odróżnić odsetki za opóźnienie w wykonaniu zobowiązania pieniężnego (art. 481 § 1 kodeksu cywilnego), które można traktować jako quasi odszkodowanie, odszkodowanie ryczałtowe czy też swoistą represję cywilną.

Zgodnie z art. 359 kodeksu cywilnego, jeżeli wysokość odsetek nie jest w inny sposób określona, należą się odsetki ustawowe w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 3,5 punktów procentowych.

Maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych (odsetki maksymalne).

Jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne.

Postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych, także w razie dokonania wyboru prawa obcego. W takim przypadku stosuje się przepisy ustawy.

Poczynając od dnia 1 stycznia 2016 r. wysokość odsetek ustawowych wynosi 5% w stosunku rocznym.[3]

PODATEK od czynności cywilnoprawnych

Zgodnie z przepisami podatkowymi od czynności cywilnoprawnych podlegają m.in. umowy pożyczki pieniędzy lub rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, Obowiązek podatkowy, z zastrzeżeniem art. 5, ciąży przy umowie pożyczki – na biorącym pożyczkę. Podstawę opodatkowania stanowi przy umowie pożyczki kwota lub wartość pożyczki, a w przypadku

umowy określającej, że wypłata środków pieniężnych nastąpi niejednokrotnie i ich suma nie jest znana w chwili zawarcia umowy – kwota każdorazowej wypłaty środków pieniężnych.

Podatek od umowy pożyczki wynosi **2%**. [4]

Zwalnia się od podatku następujące czynności cywilnoprawne m.in.

1) w formie pieniężnej na podstawie umowy zawartej między osobami, o których mowa w art. 4a ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz.U. z 2017 r. poz. 833 i 858), w wysokości przekraczającej kwotę, określoną w art. 9 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, pod warunkiem:

– złożenia deklaracji w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych właściwemu organowi podatkowemu w terminie 14 dni od daty dokonania czynności, z wyłączeniem przypadku, gdy umowa została zawarta w formie aktu notarialnego,

– udokumentowania otrzymania pieniędzy przez biorącego pożyczkę dowodem przekazania na jego rachunek płatniczy lub na jego inny rachunek w banku lub w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, lub przekazem pocztowym,

2) na podstawie umowy zawartej między osobami zaliczonymi do I grupy podatkowej do wysokości kwoty niepodlegającej opodatkowaniu – na zasadach określonych w przepisach o podatku od spadków i darowizn,

3) na podstawie umowy zawartej między innymi podmiotami niż osoby, o których mowa w lit. b i c, do łącznej wysokości nieprzekraczającej kwoty 5000 zł od jednego podmiotu i 25 000 zł od wielu podmiotów – w okresach 3 kolejnych lat kalendarzowych, począwszy od dnia 1 stycznia 2009 r.,

1. Podatnicy są obowiązani, bez wezwania organu podatkowego, złożyć deklarację w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych, według ustalonego wzoru, oraz obliczyć i wpłacić podatek w terminie 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego, z wyłączeniem przypadków, gdy podatek jest pobierany przez płatnika.
2. Notariusze są płatnikami podatku od czynności cywilnoprawnych dokonywanych w formie aktu notarialnego.

Z uwagi na powyższe warto podkreślić, że zwolnienia wyglądają tak samo jak w przypadku darowizny. Tzw. I grupa podatkowa jest zwolniona z zapłaty tego podatku **do kwoty 9637 zł**. Gdy pożyczka przekracza tę kwotę, należy zapłacić podatek w wysokości **2% od nadwyżki**.

Jeśli jednak umowa pożyczki jest zawarta pomiędzy osobami znajdującymi się w I grupie podatkowej to też można liczyć na zwolnienie, jednak pod warunkiem, że:

- w ciągu 14 dni należy złożyć deklarację PCC-3 do właściwego Urzędu Skarbowego
- pieniądze wpłyną przelewem bankowym, pocztowym lub na rachunek SKOK.

Jednakże, stawka podatku wynosi 20%, jeżeli przed organem podatkowym w toku czynności sprawdzających, kontroli podatkowej, postępowania podatkowego lub kontroli celno-skarbowej:

- 1) podatnik powołuje się na fakt zawarcia umowy pożyczki a należny podatek od tych czynności nie został zapłacony;
- 2) biorący pożyczkę, o którym mowa w [art. 9 pkt 10 lit. b](#), powołuje się na fakt zawarcia umowy pożyczki, a nie spełnił warunku udokumentowania otrzymania pieniędzy na rachunek bankowy, albo jego rachunek prowadzony przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową lub przekazem pocztowym.

Kto wchodzi do I grupy podatkowej?

Do grupy tej należy najbliższa rodzina, czyli: małżonek, zstępni (dzieci, wnuki), wstępni (rodzice, dziadkowie), pasierb, zięć, synowa, rodzeństwo, ojczym, macocha, teściowie.

[1] *A. Szpunar*, O umowie pożyczki, s. 32; *J. Gudowski*, w: *G. Bieniek*, Komentarz KC, t. 2, 2005, s. 349.

[2] I ACa 1815/15 – wyrok SA Łódź z dnia 27-06-2016

[3] [Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości odsetek ustawowych](#) (M.P. z 2016 r. poz. 46)

[4] USTAWA O PODATKU OD CZYNNOŚCI CYWILNOPRAWNYCH

¹⁾ z dnia 9 września 2000 r. ([Dz.U. z 2017 r. poz. 1150](#))

PRAWNIK ODPOWIADA CZ. 6 – CZY MELDUNEK JEST OBOWIĄZKOWY?

Czy meldunek jest obowiązkowy?

W 2018 r. zniesiony miał zostać obowiązek meldunkowy, jednak ustawodawca zdecydował o jego pozostawieniu. *Ustawa z 27 października 2017 r. o zmianie ustawy o ewidencji ludności*, która weszła w życie 1 stycznia 2018 r. wprowadza jednak uproszczenia przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego m. in. poprzez umożliwienie dokonywania czynności w formie elektronicznej. Warto przypomnieć, iż w poprzednim stanie prawnym w takiej formie można

było dokonać tylko wymeldowania się z miejsca pobytu stałego lub czasowego bądź zgłoszenia wyjazdu poza granice Polski i powrotu z wyjazdu zagranicznego.

Wzory stosowanych formularzy określone zostały w *rozporządzeniu ministra spraw wewnętrznych i administracji z 13 grudnia 2017 r. w sprawie określenia wzorów i sposobu wypełniania formularzy stosowanych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2411).

Podstawa prawna:

1. *Ustawa z 27 października 2017 r. o zmianie ustawy o ewidencji ludności* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2286).
2. *Ustawa o ewidencji ludności z dnia 24 września 2010 r. z póź. zm.* (Dz. U. Nr 217, poz. 1427).

PRAWNIK ODPOWIADA CZ. 7 – PRZEDAWNNIENIE (NOWE PRZEPISY cz.1)

PRZEDAWNNIENIE – NOWE PRZEPISY cz.1

Z dniem 09.07.2018r. weszły w życie nowe przepisy regulujące kwestię przedawnienia na gruncie prawa cywilnego.

Nowością jest art. 117 par. 2 (1) kodeksu cywilnego, zgodnie z którym po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi.

Zakaz ten nie ma jednak charakteru bezwzględny. Wprowadzony bowiem został zupełnie nowy przepis, art. 117 (1) kodeksu cywilnego, stanowiący, iż w wyjątkowych przypadkach sąd może, po rozważeniu interesów stron, nie uwzględnić upływu terminu przedawnienia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi, jeżeli wymagają tego względy słuszności. Rozważając możliwość skorzystania z powyższego uprawnienia sąd winien mieć w szczególności na uwadze: długość terminu przedawnienia, okres, jaki upłynął od przedawnienia do dochodzenia roszczenia, a także okoliczności, które spowodowały niedochodzenie roszczenia przez uprawnionego, z tym wpływ zachowania zobowiązanego na powyższe opóźnienie.

Zmianie uległy także terminy przedawnienia. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 118 kodeksu cywilnego jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat (dotychczas było to 10 lat), a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata (tu bez zmian).

W odniesieniu do sposobu obliczania terminów przedawnienia wprowadzono nowe rozwiązanie: koniec terminu przedawnienia przypada bowiem na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. Regulacja ta niejako przedłuża okres przedawnienia bowiem dotychczas termin liczony był w latach, dokładnie od daty wymagalności roszczenia. Obecnie, jeśli przykładowo termin wymagalności roszczenia o zapłatę przypadłby w styczniu, roszczenie przedawni się po upływie 3 czy 6 lat (z zależności od rodzaju roszczenia) z końcem roku, a więc wierzyciel zyskuje dodatkowych 11 miesięcy na dochodzenie swoich należności.

Sześcioletni termin przedawnienia, zamiast dotychczasowego 10 -letniego, przewidziano także dla roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd.

Podstawa prawna:

– Kodeks cywilny

– Ustawa z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 1104)

PRAWNIK ODPOWIADA CZ. 7 – PRZEDAWNIE NIE (NOWE PRZEPISY cz.2)

– przepisy przejściowe

Zgodnie z treścią ustawy nowelizującej kodeks cywilny do roszczeń powstałych przed dniem 09.07.2018 r. i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od tego dnia przepisy w nowym brzmieniu.

Jeżeli jednak zgodnie z nowymi przepisami termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie znowelizowanej ustawy (czyli liczy się go na nowo od dnia 09.07.2018 r.).

W przypadku gdyby jednak przedawnienie, którego bieg terminu rozpoczął się przed dniem wejścia w życie nowej ustawy, nastąpiłoby przy uwzględnieniu dotychczasowego terminu przedawnienia wcześniej, to przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Kolejno, co istotne, do przysługujących konsumentowi roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych, których terminy przedawnienia są określone w art. 118 i 125§1 kodeksu cywilnego, stosuje się przepisy kodeksu w brzmieniu dotychczasowym (10-letnie). Pamiętać jednak należy, iż dla roszczeń

konsumentów powstałych w dniu 09.07.2018 r. oraz później zastosowanie będą miały już nowe, krótsze okresy przedawnienia.

Co istotne, w ustawie nowelizującej kodeks cywilny przewidziano, iż roszczenia przedawnione przysługujące przeciwko konsumentowi, co do których do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie podniesiono zarzutu przedawnienia, podlegają z tym dniem skutkom przedawnienia określonym w nowych przepisach a więc, iż po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi.

Stan prawny na dzień: 10.09.2018 r.

Podstawa prawna: Ustawa o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw z dnia 13 kwietnia 2018 r. ([Dz.U. z 2018 r. Poz. 1104](#)).

PRAWNIK ODPOWIADA CZ. 8 – CZY MOGĘ WYMELDOWAĆ Z MIESZKANIA OSOBĘ, KTÓRA W NIM NIE MIESZKA BEZ JEJ ZGODY?

Czy mogę wymeldować z mieszkania osobę, która w nim nie mieszka bez jej zgody?

Tak, jest to możliwe w określonych przypadkach. Pamiętajmy, że obowiązek meldunkowy ciąży na osobie, która trwale opuszcza miejsce swojego dotychczasowego pobytu i jeśli obowiązek ten zostanie dobrowolnie zrealizowany to organ gminy wydaje z urzędu lub na wniosek decyzję w sprawie wymeldowania osoby.

W przypadku uchybienia temu obowiązkowi możemy wymeldować inną osobę z lokalu, w którym dotychczas była ona zameldowana na podstawie przepisu art. 35 *Ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności*. Wspomniany przepis stanowi, iż organ gminy na wniosek właściciela (lub też innej osoby posiadającej tytuł prawny do lokalu) lub z urzędu wydaje decyzję o wymeldowaniu osoby, która opuściła to miejsce i nie zamieszkuje w nim od ponad 3 miesięcy. Warunkiem jest oczywiście, by osoba, którą chcemy wymeldować trwale i dobrowolnie opuściła dotychczasowe miejsce zamieszkania. Nadmienić należy, iż w toku takiego postępowania organ dokona weryfikacji w zakresie ustalenia czy dana osoba rzeczywiście nie mieszka pod wskazanym adresem zameldowania, np. w formie wizji czy przesłuchań świadków. Ustalenie, że osoba zameldowana w lokalu nie przebywa tam, skutkować będzie wydaniem decyzji o jej wymeldowaniu.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności.

PRAWNIK ODPOWIADA CZ. 9 – CZŁONEK MOJEJ RODZINY – DOMOWNIK MA DŁUGI. CZY MOGĘ OBAWIAĆ SIĘ ZAJĘCIA MOJEGO MIESZKANIA?

Członek mojej rodziny – domownik ma długi. Czy mogę obawiać się zajęcia mojego mieszkania?

Nie. Przepisy jednoznacznie definiują kwestię zameldowania jako czynność o charakterze administracyjnym i służącym dla celów ewidencyjnych, tym samym nie wywołuje sama w sobie żadnych skutków w sferze prawa cywilnego, w tym własności. Sam więc „meldunek” nie może powodować nabycia własności, ani innego prawa rzeczowego, z samym bowiem faktem zameldowania nie wiąże się żadne prawo własności lub inny tytuł prawny do lokalu. Osoba zameldowana w lokalu nie może zatem wywodzić z faktu zameldowania w lokalu żadnego prawa do niego, podobnie rzecz się będzie miała z ewentualnymi wierzycielami takiej osoby.

W praktyce sytuacja zamieszkiwania z osobą posiadającą długi i zameldowaną w naszym lokalu wiązać się może z nieprzyjemnymi sytuacjami takimi jak otrzymywanie dużej ilości korespondencji kierowanej do dłużnika, czynności terenowe dokonywane przez komorników sądowych w miejscu zamieszkania i/lub zameldowania dłużnika czy też wizyty różnego rodzaju windykatorów. W takich sytuacjach – o ile dłużnik wyprowadził się i nie zamieszkuje już w lokalu od ponad trzech miesięcy (przy założeniu, iż nie dopełnił obowiązku wymeldowania) – warto rozważyć możliwość jego wymeldowania bez zgody w trybie art. 35 *Ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności*, o czym szerzej w odrębnym artykule.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny.
2. Ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności.

PRAWNIK ODPOWIADA CZ. 10 – OBOWIĄZEK KOSZENIA TRAW I NISZCZENIA CHWASTÓW

Obowiązek koszenia traw i niszczenia chwastów

Co roku wójtowie i burmistrzowie przypominają właścicielom, zarządcom, użytkownikom wieczystym oraz dzierżawcom i posiadaczom gruntów o obowiązku wykaszania traw i niszczenia chwastów na swoich nieruchomościach.

Likwidacja chwastów powinna być przeprowadzona co roku systematycznie w okresie wegetacyjnym – **od wiosny do wczesnej jesieni.**

Obowiązek zwalczania chwastów oraz jego egzekwowanie wynika z ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 909 z późn. zm.).

We wspomnianej ustawie nie ma, co prawda, wprost nakazu wykaszania traw i chwastów, ale zaniechanie tego obowiązku może (i w praktyce jest) postrzegane jako forma degradacji gruntów powodująca utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntów, do rekultywacji których na własny koszt zobowiązany jest każdy właściciel gruntów stanowiących użytki rolne oraz każdy kto ten stan spowodował – a to już jest uregulowane w ustawie. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy w wyroku z dnia 13 sierpnia 2013 roku, sygn. akt: II SA/Bd 355/13, w którym stwierdził, że: „(...) brak ochrony gruntu przed chwastami jest jedną z form jego degradacji i uzasadnia stosowanie nakazów określonych w przepisie art. 15 ust. 5 cyt. ustawy. Za taką kwalifikacją przemawiać może w szczególności treść wyżej wskazanego przepisu art. 15 ust. 5 cyt. ustawy, w którym przywołuje się naruszenie przepisów dotyczących ochrony roślin przed chwastami jako jeden z rodzajów degradacji gruntu.

Zgodnie z przywołanym wyżej art. 15 ust. 5 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych: w razie wystąpienia z winy właściciela innych form degradacji gruntów, w **tym również spowodowanej nieprzestrzeganiem przepisów o ochronie roślin uprawnych przed chorobami, szkodnikami i chwastami**, wójt, w drodze decyzji, nakazuje właścicielowi gruntów wykonanie w określonym terminie odpowiednich zabiegów. W razie niewykonania decyzji wójt zleca wykonanie zastępcze tych zabiegów na koszt właściciela gruntów, wykorzystując do czasu zwrotu kosztów wykonania zastępczego środka budżetu województwa,

W sytuacji, gdy zachwaszczona i zarośnięta działka przyczyni się do zwiększenia zagrożenia pożarowego, zaniechanie obowiązku wykoszenia działki może również rodzić odpowiedzialność karną na podstawie art. 82 Kodeksu wykroczeń, stanowiąc podstawę do nałożenia mandatu karnego.

Mimo intensywnie prowadzonej akcji uświadamiającej, nadal wielu właścicieli stosuje degradujące pseudozabiegi oczyszczające łąki i ogrody z uschłych traw przez ich wypalanie i to na dokładkę w okresie największego zagrożenia pożarowego, czyli w okresie wiosny i jesieni – co jest karalne zgodnie z art. 131 pkt 12 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r., poz. 1651 z późn. zm.). **„Kto wypala łąki, pastwiska, nieużytki, rowy, pasy przydrożne, szlaki kolejowe, trzcinowiska lub szuwary – podlega karze aresztu albo grzywny”.**

Obok konsekwencji określonych w ustawie o ochronie przyrody, ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz w Kodeksie wykroczeń, właściciel lub osoba odpowiedzialna

za zagospodarowanie danej nieruchomości (zarządca, użytkownik wieczysty oraz dzierżawca i posiadacz gruntów) może się narazić na odpowiedzialność cywilną polegającą na tym, że właściciel gruntu sąsiedniego może wystąpić z roszczeniami o charakterze cywilnoprawnym w stosunku do właściciela lub posiadacza gruntu, na którym występuje zachwaszczenie na podstawie art. 144 Kodeksu cywilnego: „Właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa powstrzymać się od działań, które by zakłóciły korzystanie z nieruchomości sąsiednich, ponad przeciętną miarę wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych”.

Tak więc posiadanie nieruchomości wiąże się z określonymi obowiązkami dotyczącymi jej prawidłowego zagospodarowania i utrzymywania w odpowiedniej kulturze, właściwej dla jej przeznaczenia. Nawet jeżeli właściciel od lat nie mieszka, albo nawet nigdy nie mieszkał na danym terenie, a działkę otrzymał np. w spadku, to i tak musi w taki sposób zorganizować właściwą opiekę nad nieruchomością, aby ona nie stwarzała zagrożenia, a choćby przez rozsiewanie nasion różnego rodzaju chwastów, nie dewastowała sąsiednich nieruchomości i nie utrudniała w ten sposób życia ich właścicielom.

Warto o tym pamiętać, aby nie narazić się na odpowiedzialność zarówno karną, jak i cywilną wynikającą z obowiązku zadośćuczynienia za poniesione przez sąsiadów straty lub poniesione dodatkowe koszty na utrzymanie ich nieruchomości w odpowiednim stanie z powodu szkodliwych wpływów zaniedbanej i zachwaszczonej działki sąsiada.

PRAWNIK ODPOWIADA CZ. 11 – JAKIE SĄ KONSEKWENCJE NIEPŁACENIA ALIMENTÓW?

Jakie są konsekwencje nieplacenia alimentów?

Jeżeli powinność przyczyniania się do utrzymania osób najbliższych nie jest wypełniana dobrowolnie, niezbędnym staje się zwrócenie do sądu, aby ten ustalił obowiązek alimentacyjny od osoby zobowiązanej na rzecz osoby uprawnionej. Zdarza się jednak często, że zapadłe orzeczenie zasądzające alimenty nie jest respektowane – alimenty wpływają w niepełnej wysokości, z opóźnieniem lub nawet wcale.

Pierwszym krokiem, zmierzającym do otrzymania należnych nam czy naszym podopiecznym alimentów jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego, to jest złożenie wniosku egzekucyjnego do wybranego komornika sądowego. Warto wiedzieć, że egzekucja roszczeń alimentacyjnych jest wolna od opłat. Może się jednak okazać, że postępowanie egzekucyjne nie jest skuteczne, najczęściej dlatego, że dłużnik zobowiązany do alimentacji pracuje „na czarno” i nie posiada żadnego majątku.

Następnym krokiem, który należy podjąć, jest **złożenie wniosku o ściganie osoby zobowiązanej do płacenia alimentów – na Policji lub w prokuraturze**. Taki wniosek może zostać złożony w formie ustnej (do protokołu) lub pisemnej. W imieniu małoletnich rodziców działa rodzic.

Zgodnie bowiem z art. 209 § 1 kodeksu karnego, ten, kto uchyła się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące – podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do jednego roku. Z kolei art. 209 § 1a k.k. stanowi, że sprawca czynu określonego wyżej (§ 1), który naraża osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych – podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do dwóch lat. Jeżeli więc dodatkowo okaże się, że uprawniony do alimentacji nie może zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych, a więc, innymi słowy, znajduje się w niedostatku – kara może być surowsza.

Zatem, aby móc złożyć skuteczny wniosek o ściganie, powinny zostać spełnione łącznie trzy następujące warunki:

- obowiązek alimentacyjny jest określony co do wysokości, to jest wyrażony konkretną kwotą pieniężną (należną okresowo);
- obowiązek alimentacyjny wynika z orzeczenia sądowego (wyroku), ugody (w tym sądowej) lub umowy
- zaległość jest równa kwocie alimentów należnych za przynajmniej trzy okresy czasu; Przedstawiając powyższe na przykładzie, wskażmy, iż alimenty najczęściej będą należne na podstawie wyroku sądu rodzinnego lub ewentualnie ugody zawartej przed tym sądem (ugoda sądowa ma moc równą wyrokowi). Wysokość alimentów określona jest w treści wyroku albo ugody („...tysiąc złotych płatne z góry do dziesiątego dnia każdego następującego po sobie miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat...”). Jeżeli zasądzono alimenty w kwocie po tysiąc zł miesięcznie, możemy złożyć wniosek o ściganie, gdy zaległość alimentacyjna będzie wynosiła przynajmniej trzy tysiące zł. W sytuacji, w której dłużnik wpłaca mniejsze kwoty, należy poczekać, aż zaległość osiągnie tę wartość – nie ma przy tym znaczenia w jakim czasie to nastąpi. Należy również zaznaczyć, że w niektórych przypadkach ściganie nie odbywa się na wniosek pokrzywdzonego, lecz z urzędu. Zgodnie z art. 209 § 3 k.k., następuje to wtedy, gdy pokrzywdzonemu

przyznano świadczenia rodzinne albo świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów – świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego. Nie ma jednak przeszkód, by również osoba pokrzywdzona, otrzymująca odpowiednie świadczenie, złożyła wniosek o ściganie na Policji lub na prokuraturze. Na zakończenie wypada dodać, że ustawodawca przewidział swego rodzaju nagrodę, dla tego, kto zdecyduje się wyrównać zaległości. Nie podlega bowiem karze ten dłużnik, który w ciągu 30 dni od pierwszego przesłuchania w charakterze podejrzanego spłaci swój dług w całości. Z kolei w razie pozostawania uprawnionego w niedostatku, sąd odstąpi od wymierzenia kary, chyba że przemawiają przeciwko temu wina i społeczna szkodliwość czynu. Warto wiedzieć, że w przypadku, w którym egzekucję alimentów prowadzi komornik sądowy, można w dowolnym czasie zwrócić się do niego z wnioskiem o wydanie zaświadczenia o stanie egzekucji, w którym zostaną wyliczone aktualne kwoty: zaległości, odsetek oraz kosztów postępowania egzekucyjnego. Taki dokument może zostać dołączony jako dowód do wniosku o ściganie.

PRAWNIK ODPOWIADA CZ. 12 – UREGULOWANIE KONTAKTÓW DZIADKÓW Z WNUCZĘTAMI

Uregulowanie kontaktów dziadków z wnuczętami

Niekiedy zdarza się, że konflikt czy rozstanie rodziców lub też inne okoliczności życiowe mają negatywny wpływ na relacje pomiędzy dziadkami a wnuczętami. Dziadkowie, którzy pragnęliby utrzymać bliskie i serdeczne więzi ze swoimi małoletnimi wnuczętami, mogą domagać się, by sąd rodzinny uregulował ich wzajemne kontakty – będą one miały wtedy niezależny charakter od kontaktów rodziców i dzieci.

Czym są „kontakty”?

Kontakty, często zwane potocznie „widzeniami” czy „spotkaniami”, są niezależne od władzy rodzicielskiej i wiążą się w pierwszej kolejności z relacjami rodziców z małoletnimi dziećmi, którzy to mają wzajemne prawo i obowiązek utrzymywać je ze sobą.

Kontakty z dzieckiem mogą obejmować w szczególności: wspólne przebywanie (odwiedziny, spotkania, zabieranie dziecka poza miejsce jego stałego pobytu), a także bezpośrednie porozumiewanie się z dzieckiem (rozmowy telefoniczne), utrzymywanie korespondencji, korzystanie z innych środków porozumiewania się na odległość, w tym ze środków komunikacji elektronicznej.

Przepisy dotyczące kontaktów rodziców i dzieci stosuje się odpowiednio do kontaktów następujących grup osób:

1. rodzeństwa;
2. dziadków;
3. powinowatych w linii prostej;
4. innych osób, jeżeli sprawowały przez dłuższy czas pieczę nad dzieckiem.

Zatem, dziadkowie stanowią trzecią po rodzicach i rodzeństwie grupę najbliższych krewnych dziecka, dlatego więc kontakty z nimi podlegają szczególnej ochronie. Niemniej w orzecznictwie i w literaturze prawniczej podkreśla się, że dziadkowie nie mają identycznych jak rodzice „praw do dziecka”, zaś ich kontakty z dzieckiem muszą być oceniane przede wszystkim przez pryzmat dobra dziecka, a ponadto z uwzględnieniem pozycji prawnej rodzica sprawującego władzę rodzicielską. Zakres kontaktów podporządkowany jest konieczności ochrony dobra dziecka. Należy zwrócić uwagę, iż jeżeli dziadkowie wnikają się w konflikt rodziców dziecka, ich kontakty z wnuczętami będą przez sąd poddane redukcji.

Jak domagać się ustalenia kontaktów z wnuczęciem?

Zawsze najbardziej wskazanym sposobem na uregulowanie relacji rodzinnych będzie rozmowa, próba wypracowania kompromisowych rozwiązań, które zostaną zaakceptowane przez wszystkich członków rodziny. Wtedy istnieje także szansa, że wspólnie i dobrowolnie przyjęte ustalenia będą przez wszystkich przestrzegane. Można skorzystać przy tym z pomocy radcy prawnego, adwokata lub mediatora.

Jeżeli jednak próby ugodowego rozstrzygnięcia sprawy nie przyniosły rezultatu, dziadkom zainteresowanym utrzymaniem relacji z wnuczętami pozostaje złożenie do sądu odpowiedniego wniosku o ustalenie kontaktów.

Jak sporządzić wniosek do sądu o ustalenie kontaktów z wnuczętami?

Wniosek o ustalenie kontaktów należy skierować do sądu rodzinnego, to jest do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka (nie dziadków!). Najczęściej właściwy będzie wydział rodzinny i nieletnich. Jako Wnioskodawcę lub Wnioskodawców powinno się wskazać dziadka lub dziadków dziecka, natomiast jako Uczestników – małoletnie dziecko lub dzieci, których sprawa dotyczy oraz oboje rodziców (niezależnie od tego, u którego z nich dziecko stale przebywa). Opłata za wniosek wynosi 40 zł.

W omawianym wniosku warto dokładnie opisać, jakiego rodzaju kontaktów się domagamy oraz w jakim zakresie czasowym. Najbardziej atrakcyjne są kontakty osobiste, z możliwością zabierania dziecka poza miejsce jego stałego pobytu (czyli miejsce zamieszkania rodziców lub tego z rodziców, z którym dziecko stale zamieszkuje) – co daje możliwość zaproponowaniu dziecku interesujących dla niego form spędzania czasu. Jeżeli dziecko jest małe lub bardzo zżyte z rodzicami, warto rozważyć, czy kontakty nie powinny odbywać się w miejscu zamieszkania dziecka – chyba, że konflikt z rodzicem–opiekunem utrudniałby spotkania. Im bardziej zaostrowany jest konflikt w rodzinie, tym kontakty powinny być precyzyjniej ustalone. Można określić dokładnie dni miesiąca i godziny żądanych kontaktów (na przykład: każda pierwsza i druga sobota każdego następującego po sobie miesiąca, w godzinach od 10-tej do 15-tej). Wypada przy tym uwzględnić rytm życia i zwyczaje dziecka, jego potrzeby zdrowotne, obowiązki szkolne, zajęcia dodatkowe, a także ustalone kontakty z innymi członkami rodziny, w tym z drugim z rodziców.

PRAWNIK ODPOWIADA CZ. - 13 UPADŁOŚĆ KONSUMENCKA

UPADŁOŚĆ KONSUMENCKA- cz. 1 – Wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej

Problem braku wypłacalności osób fizycznych jest coraz powszechniejszy. Upadłość konsumencka to inaczej postępowanie mające na celu oddłużenie osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej.

Upadłość konsumencka wprowadzona została do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia o zmianie ustawy – prawo upadłościowe i naprawcze oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 5 grudnia 2008 r. (Dz.U. Nr 234, poz. 1572). Ustawą z dnia Ustawa z dnia 29 sierpnia 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze, ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. 2014 poz. 1306) została ona znacząco zmodyfikowana. Aktualnie reguluje ją ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (Dz.U. 2003 nr 60 poz. 535 ze zm.). Przesłanki, tryb i sposób prowadzenie postępowania uregulowany został z tytule V. ustawy prawo upadłościowe pt.: Postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej.

Postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości konsumenckiej prowadzone jest na wniosek dłużnika, który jest niewypłacalny. Co istotne, dłużnik z uwagi na swoją trudną sytuację materialną i trudności w sporządzeniu przedmiotowego wniosku może wystąpić z wnioskiem o przyznanie pełnomocnika z urzędu celem pomocy w sporządzeniu wniosku o upadłość konsumencką. Złożenie wniosku o upadłość konsumencką stanowi uprawnienie

dłużnika, w przeciwieństwie do prowadzonych egzekucji komorniczych. To od aktywności Dłużnika zależy czy nastąpi jej ogłoszenie.

Jeżeli chodzi o postępowania egzekucyjne prowadzone przed ogłoszeniem upadłości konsumenckiej to podlegają one umorzeniu po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Dodatkowo, po dniu ogłoszenia upadłości niedopuszczalne jest skierowanie egzekucji do majątku wchodzącego w skład masy upadłości oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu lub zarządzenia zabezpieczenia na majątku upadłego, z wyjątkiem zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych oraz roszczeń o rentę z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz o zamianę uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę. Postępowanie upadłościowe obejmuje cały majątek Dłużnika.

Wniosek o ogłoszenie upadłości składany jest na urzędowym formularzu (zgodnie z art. 491² ust. 4) i powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz numer PESEL dłużnika, a jeśli dłużnik nie posiada numeru PESEL – dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację;
- 2) wskazanie miejsc, w których znajduje się majątek dłużnika;
- 3) wskazanie okoliczności, które uzasadniają wniosek i ich uprawdopodobnienie;
- 4) aktualny i zupełny wykaz majątku z szacunkową wyceną jego składników;
- 5) spis wierzycieli z podaniem ich adresów i wysokości wierzytelności każdego z nich oraz terminów zapłaty;
- 6) spis wierzytelności spornych z zaznaczeniem zakresu w jakim dłużnik kwestionuje istnienie wierzytelności; wskazanie wierzytelności w spisie wierzytelności spornych nie stanowi jej uznania;
- 7) listę zabezpieczeń ustanowionych na majątku dłużnika wraz z datami ich ustanowienia, w szczególności hipotek, zastawów i zastawów rejestrowych;
- 8) oświadczenie dłużnika, że nie zachodzą okoliczności wskazane w art. 491⁴ ust. 2 i 3.

Wniosek ten podlega opłacie podstawowej w wysokości 30 zł.

Okolicznościami wyłączającymi możliwość uzyskania upadłości konsumenckiej są uregulowane w art. 491⁴ ust. 2 i 3, zgodnie z którym Sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli w okresie dziesięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku:

1) w stosunku do dłużnika prowadzono postępowanie upadłościowe według przepisów tytułu niniejszego, jeżeli postępowanie to zostało umorzone z innych przyczyn niż na wniosek dłużnika,

2) ustalony dla dłużnika plan spłaty wierzycieli uchylono na podstawie przepisu art. 49120,

3) dłużnik, mając taki obowiązek, wbrew przepisom ustawy nie zgłosił w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości,

4) czynność prawna dłużnika została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli

– chyba że przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi. Dodatkowo, sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli w okresie dziesięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku w stosunku do dłużnika prowadzono postępowanie upadłościowe, w którym umorzono całość lub część jego zobowiązań, chyba że do niewypłacalności dłużnika lub zwiększenia jej stopnia doszło pomimo dochowania przez dłużnika należytej staranności lub przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

Postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości konsumenckiej toczy się przed właściwym Sądem Rejonowym. W województwie małopolskim właściwym sądem jest VIII Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i restrukturyzacyjnych Sądu Rejonowego dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie.

Prawidłowo skonstruowany wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej podlega rozpoznaniu przez Sąd, który w wypadku jego uwzględnienia wydaje postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości konsumenckiej.

